

Podbabská 2582/30
160 00 Praha 6
tel.: 951 42 4519
e-mail: pavel.moravec.pha@nature.cz
www.nature.cz

Krajský úřad Středočeského kraje
Ing. Lenka Holendová
Odbor územního plánování a
stavebního řádu
Zborovská 11
150 00 Praha 5

NAŠE ČÍSLO JEDNACÍ: SR/1163/SC/2022-2

VYŘIZUJE: Mgr. Strnad, Mgr. Moravec

DATUM: 20.5.2022

Stanovisko k návrhu 9. aktualizace Zásad územního rozvoje Středočeského kraje

Vážená paní vedoucí,

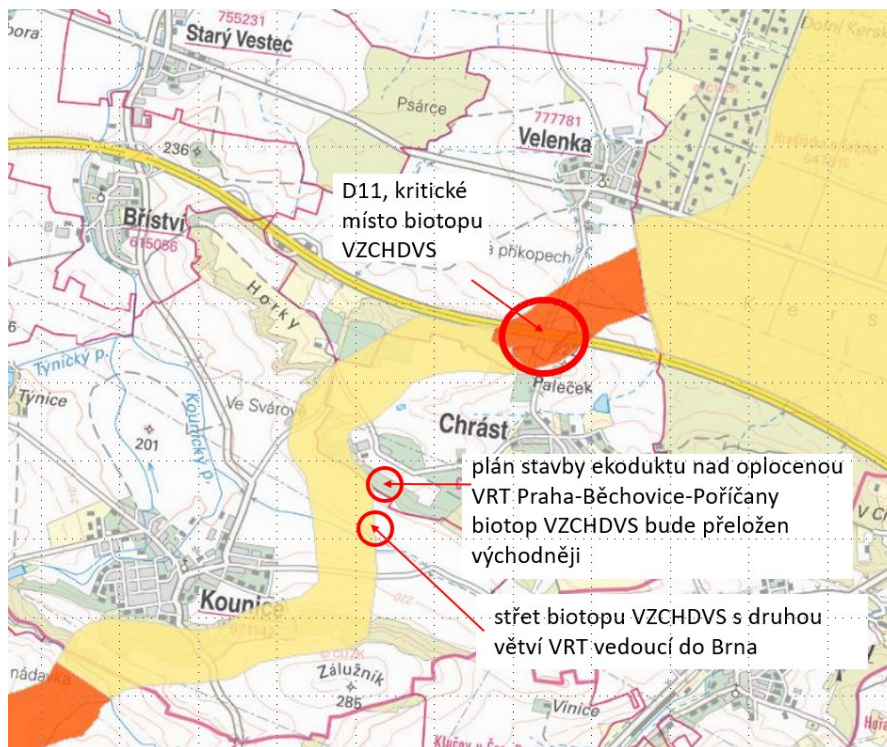
zasíláme Vám stanovisko k 9. aktualizaci Zásad územního rozvoje Středočeského kraje. Záměr VRT Poříčany - Světlá nad Sázavou je na dvou místech ve střetu s biotopem vybraných zvláště chráněných druhů velkých savců (dále biotop VZCHDVS), který je od roku 2020 poskytován AOPK ČR ve formě jedné spojitě polygonové gisové vrstvy (shapefile) jako územně analytický podklad (ÚAP) dle novelizované vyhlášky 500/2006 Sb. o územně analytických podkladech, územně plánovací dokumentaci a o způsobu evidence územně plánovací činnosti jako jev 36B. Vrstva biotopu je dostupná ke stažení na stránce <https://data.nature.cz/ds/53>. Záměr VRT Poříčany – Nymburk je na jednom místě ve střetu s biotopem VZCHDVS.

V loňském roce byla AOPK ČR vydána metodika Ochrana biotopu vybraných zvláště chráněných druhů v územním plánování, která popisuje jakým způsobem vymezení biotopů u jednotlivých zvláště chráněných druhů či jejich skupin probíhá. Věnuje se legislativě, ze které se při ochraně biotopu zvláště chráněných druhů (ZCHD) vychází. V metodice je také popsán doporučený postup orgánu ochrany přírody při ochraně biotopu a při hodnocení záměrů z hlediska jejich vlivu na biotop. Metodika je dostupná ke stažení zde: <https://www.ochranaprirody.cz/res/archive/427/074905.pdf?seek=1635754891>.

Ve výše uvedené metodice se uvádí, že záměry, které by mohly ohrozit migrační funkce biotopu, jsou považovány za škodlivý zásah do přirozeného vývoje ZCHD. Posouzení, zda plánovaná změna funkčního využití ploch může ohrozit migrační funkce koridoru, náleží příslušnému OOP. Takovéto záměry podléhají udělení výjimky z § 50 zákona č. 114/1992 Sb. o ochraně přírody a krajiny (ZOPK).

Záměr VRT Poříčany - Světlá nad Sázavou je v kolizi s biotopem VZCHDVS (koridorem) v katastru obce Kounice. V návazném severněji ležícím území se nachází i další záměr RS1 VRT Praha - Běchovice – Poříčany, který také kříží biotop VZCHDVS západně od obce Chrást. V rámci přípravy VRT Praha - Běchovice – Poříčany se 25. 2. 2022 uskutečnilo jednání mezi investorem, zástupci SUDOP a AOPK ČR. Dokumentace k projektu VRT obsahuje návrh zprůchodnění místa křížení s biotopem výstavbou ekoduktu (VRT má být podobně jako dálnice oplocena v celé délce, čímž dochází ke znemožnění migrace živočichů vrchem). V návaznosti na terénní možnosti pro výstavbu ekoduktu bude migrační koridor velkých savců přeložen o něco východněji než je v návaznosti na ekodukt a povede v severo-jihním směru (obr. 1).

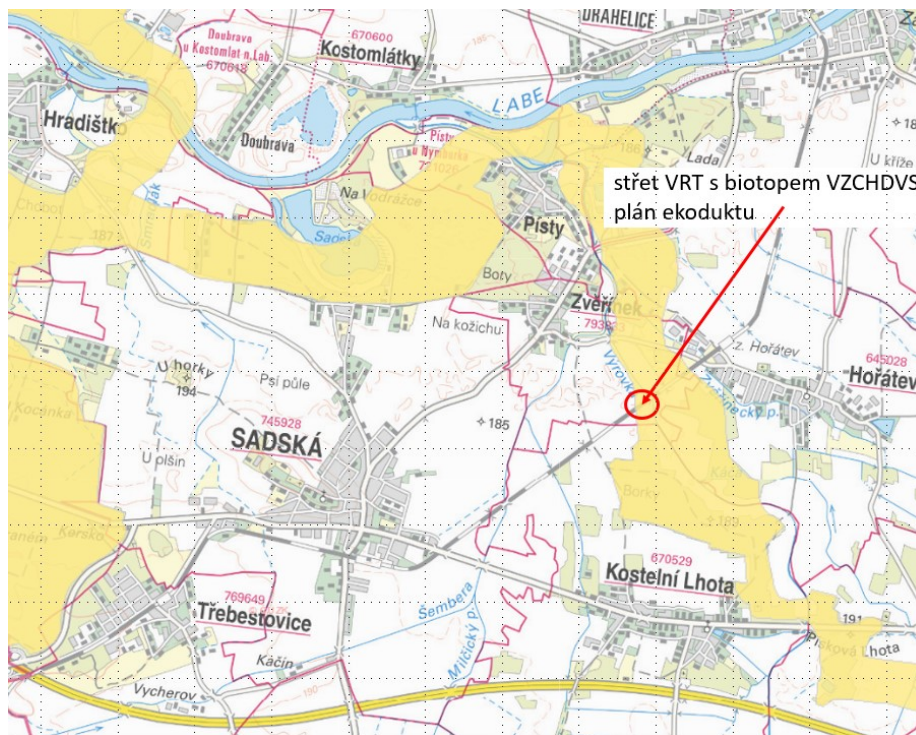
Obr. 1: Biotop vybraných zvláště chráněných druhů velkých savců u obcí Kounice, Chrást a Velenka. Migrační biotop (migrační koridor) velkých savců je vyznačen žlutě. Kritické místo biotopu (oranžově) s vyznačením střetu s D11 v místě mostního objektu. Červené kruhy označují střetová místa záměru VRT s biotopem VZCHDVS.

V rámci výše uvedeného jednání byla konstatována potřeba rozšíření stávajícího mostního objektu na D11, resp. upravit parametry mostního objektu pro silnici III. třídy Velenka – Chrást, vč. úpravy podmostí tak, aby umožňoval migraci savců kategorie A (velcí savci). V kolizním místě biotopu VZCHDVS na úseku VRT Poříčany – Nymburk mezi obcemi Hořátev a Zvěřínek, je plánován ekodukt v šířce 30 m (obr. 2).

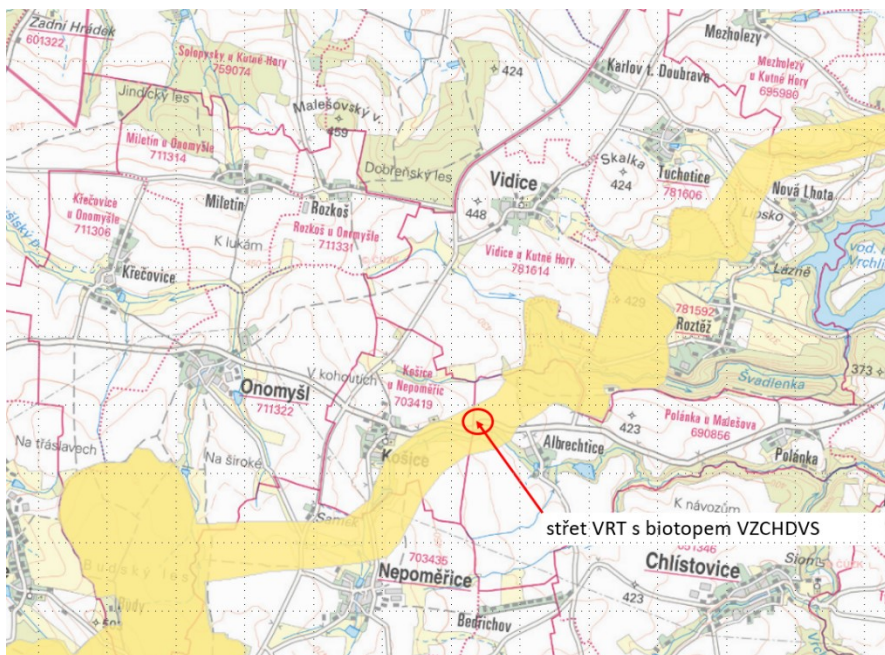
V kolizním místě biotopu VZCHDVS s větví VRT Poříčany – Světlá nad Sázavou SV od obce Kounice, je nutné počítat s vybudováním dalšího migračního objektu (podchod/nadchod), který by umožňoval migraci savců kategorie A (velcí savci). Ideálním řešením, pokud to terénní konfigurace umožňuje, je postavit VRT na pilotech nad okolním terénem, což by umožňovalo migraci i ostatních kategorií menších živočichů.

Obr. 2: Biotop vybraných zvláště chráněných druhů velkých savců mezi obcemi Hořátek a Zvěřínek.

Záměr VRT Poříčany – Světlá nad Sázavou je v kolizi s biotopem VZCHDVS (koridorem) v katastru obce Malešov – Albrechtice (obr. 3). V tomto úseku je také nutné vybudovat migrační objekt, který by umožňoval migraci savců kategorie A (velcí savci). Ideálním řešením pokud to terénní konfigurace umožňuje je postavit VRT na pilotech nad okolním terénem, což by umožňovalo migraci i ostatních kategorií menších živočichů.

Obr. 3: Migrační biotop (koridor) vybraných zvláště chráněných druhů velkých savců (žlutě) v kat. území obce Malešov-Albrechtice.

Pro úplnost dodáváme, že záměr VRT Poříčany – Světlá nad Sázavou je v kolizi s biotopem VZCHDVS (koridorem) na hranici Středočeského kraje a Kraje Vysočina jižně od Čejkovic. Těžiště tohoto koridoru je vymezeno převážně na území kraje Vysočina, do Středočeského kraje zasahuje okrajově. Tento koridor je překryt prvkem ÚSES - nadregionálním biokoridorem.

Všechny tři druhy velkých šelem - rys ostrovid, medvěd hnědý, vlk obecný a los evropský jsou druhy, jejichž jedinci migrují na dlouhé vzdálenosti i mimo jádrové oblasti biotopu. Jsou to zejména mladí migrující jedinci, kteří jsou nuceni překonávat migrační bariéry typu silnic a železnic v suboptimálním biotopu (volné krajině), ve snaze najít jiné jádrové území, kde by mohli dlouhodoběji přežívat. Tento suboptimální biotop - migrační koridor mohou využívat nepravidelně nebo s jen nízkou intenzitou (projdou např. 1x za rok nebo za několik let). Data z telemetrického GPS sledování mladého rysího samce z CHKO Beskydy potvrdila jeho migrační přesun západním směrem až do oblasti Maleníku mezi Lipníkem nad Bečvou a Hranicí na Moravě. V minulosti byl doložen výskyt mladého rysa v Moravském Krasu, který se podle záznamů z fotopastí a rozborů DNA narodil v EVL Beskydy a migroval až do oblasti severně od Brna.

Dle vydané metodiky Ochrana biotopu vybraných zvláště chráněných druhů v územním plánování je požadováno stanovisko orgánu ochrany přírody (OOP) podle § 45i ZOPK. Orgán ochrany přírody v něm hodnotí, zda předložený návrh/záměr může mít samostatně nebo ve spojení s jinými koncepcemi nebo záměry významný vliv na předmět ochrany nebo celistvost evropsky významné lokality nebo ptačí oblasti. Zde je nutné zdůraznit, že stanovisko v řadě případů nelze odůvodnit tak, že daný záměr územně nekoliduje s žádnou EVL. U řady EVL je totiž dobrý stav předmětu ochrany podmíněn vzájemnou konektivitou. Jednotlivé EVL totiž velmi často nezahrnují celé funkční populace, ale jsou závislé i na populacích ve volné krajině a vzájemném migračním propojení. To je možné dobře demonstrovat právě na vybraných ZCHD velkých savců (jev 36b). Vliv na EVL, kde je předmětem ochrany vlk, rys nebo medvěd, je s ohledem na biologii velkých šelem nutno hodnotit vždy i v přeshraničním kontextu. Na základě výše uvedených skutečností vyvozujeme, že dotčený OOP by měl požadovat hodnocení vlivu záměru VRT podle § 45i ZOPK.

Zároveň bychom chtěli upozornit na nutnost zachování migrační prostupnosti záměrů VRT v celé délce i pro další kategorie živočichů (nejen pro velké savce), které uvádí metodika [Doprava a ochrany fauny v ČR https://www.ochranaprirody.cz/res/archive/217/072682.pdf?seek=1607348633](https://www.ochranaprirody.cz/res/archive/217/072682.pdf?seek=1607348633).

V dané metodice jsou i doporučení v jakých vzdálenostech by měly být budovány migrační průchody v závislosti na kategorii živočichů a typu prostředí.

Toto vyjádření je odborné. Není výrokem orgánu státní správy, ani žádný takový výrok nenahrazuje.

S pozdravem

(podepsáno elektronicky)

Ing. Jana Povolná

VEDOUCÍ ODDĚLENÍ SCHKO BLANÍK A SLEDOVÁNÍ STAVU BIODIVERZITY